

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΑΚΑΛΟΠΟΥΛΟΣ

Έκείνοι που φεύγουν

Ο Έλληνικός καλλιτεχνικός κόσμος με αληθινή και βαθειά του θλίψη έμαθε τον θάνατον του καθηγητού της Ξδρας των ανωτέρων θεωρητικών και τέως ύποδιευθυντού του κρατικού Ώδειου Θεσσαλονίκης Γ. Βακαλοπούλου που ύπηρξε ένας αληθινός στυλοβάτης της θεωρητικής μορφώσεως της νεολαίας της Βορείου Ελλάδος αλλά ταυτόχρονα και πρότυπον άνου και σεμνού καλλιτέχνου, του οποίου η μετριοφροσύνη και η άθόρυβος προσήλωσις εις τὸ καθήκον ἀμιλλώντο με τὴν μουσικὴν πολυμάθειαν και τὴν γενικά ὀξυτάτην καλλιτεχνικὴν διαίθησιν.

Παραδειγματικά μελετηρός, ἀκούραστος στήν ἀναδίφησι κάθε λεπτομερείας σχετικῆς με τοὺς κανόνες ἀλλά και με τὸ πνεῦμα τῆς τεχνικῆς μουσικῆς εἶχε τὴν τύχην νὰ βρῆ σὲ δύο μεγάλους δασκάλους τοῦ Βελγίου τὸν Ἐμίλ Ματιέ τῆς Βελγικῆς Ἀκαδημίας και τὸν συνθέτη Πῶλ Ζιλσὸν ἀκένωτες πηγές μουσικῆς σοφίας ἀπὸ τίς ὁποῖες ἤντησε γνώσεις που ἀπέτέλεσαν τὸ βάθρον τοῦ δικοῦ του γεροῦ

συστήματος, μιὰς δικῆς του σχολῆς θεωρητικῶν που τὴν διεμόρφωσε ἐπὶ χρόνια ἀφοῦ πρῶτα οἱ ἰκανότητές του ἀναγνωρίσθηκαν πῶς ἐπίσημα ὅταν τοῦ ἀπενεμήθη παμψηφεί τὸ πρῶτο βραβεῖον τῆς φούγκας.

Ἐξ ἄλλου με τὸ ἰδανικὸν τοῦ νὰ προσφέρῃ και αὐτός τὴν συμβολὴ του εἰς τὸ ἔργον τῆς δημιουργίας μιᾶς καθαρῶς Ἑλληνικῆς Τέχνης εἶχε ἰδιαίτερα μελετήσει ὅλες τίς εὐρείες προοπτικές που μᾶς δίνει ἡ μελέτη τόσο τῶν ἀρχαίων μας τρόπων και κλιμάκων ὅσο και τῆς μουσικῆς τῶν Ἀνατολικῶν λαῶν και τῆς προοῦσης ἀξιοποιήσεως των στὴν σύγχρονη μουσικὴ δημιουργία ταυτόχρονα με τὴν βαθειὰ γνώσι τῶν κλασικῶν που θεωροῦσε ὡς τὴν ἀπαραίτητη βάση ὅγιουδ μουσικῆς μορφώσεως.

Ἡ πρόσκλησις του ὑπὸ τοῦ Ώδειου Θεσσαλονίκης ἄμα τῇ ἰδρύσει ὅπως ἔλθῃ νὰ συνεργασθῇ γιὰ τὴν προαγωγὴ τοῦ ἔργου τοῦ ἰδρύματος βρῆκε ἀμέσως τὴν ἀπήχησί της στὴν Ἑλληνικὴ ψυχὴ του.

Ανέλαβε τὰ καθήκοντά του μὲ ἕναν ἐνθουσιασμό πού ἐξεδηλώθη ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή. Τίς ἑκατοντάδες τῶν μαθητῶν τῶν τάξεων του ἔνοουσε νὰ τοὺς κάνει ὄλους θεωρητικούς καὶ χρειάσθηκε κάμποσος καιρὸς γιὰ νὰ προσαρμοσθῇ στὴν πραγματικότητα ὅτι τὸ μεγαλύτερο μέρος ἀπ' αὐτοὺς ἐμάθαιναν μὲν θεωρία καὶ ἄρμονια ὡς ἀπαραίτητον συμπλήρωμα τῆς μορφώσεώς των ἀλλὰ ὅτι οἱ πλείστοι ἔπρεπε νὰ ἔχουν τὸν ἀπαιτούμενον χρόνον γιὰ νὰ μελετοῦν καὶ τὸ ὄργανόν των.

Τὸ ποσοστὸν τῶν ἀκολουθοῦντων τὰ μαθήματά του διαρκῶς ἠῶζε καὶ κάθε σοβαρὸς ἐπαγγελματίας μουσικὸς τῆς Θεσσαλονίκης καταλάβαινε τι εἶχε νὰ ὠφεληθῇ ἀπὸ ἕναν τέτοιον καθηγητῆ. Οἱ στρατιωτικοὶ μουσικοὶ ἔσπευδαν νὰ ἔγγραφον στὶς τάξεις του καὶ ἀρκετοὶ ἀπ' αὐτοὺς ἔκαναν κάθε προσπάθεια γιὰ νὰ σπουδάσουν ἀκόμα καὶ ἀνώτερα θεωρητικὰ μαζὺ του καὶ νὰ γίνουν ὅπως ἔγιναν οἱ περισσότεροὶ ἀπὸ τοὺς πιδὸ μορφωμένους ἀρχιμουσικοὺς τοῦ στρατοῦ μας. Ἄλλοι ἐπαγγελματίαι μετὰ σοβαρὸς μαζὺ του σπουδᾶς καὶ ἀφοῦ ἐσημείωσαν ἀληθινὰς ἐπιτυχίας ὅπως καὶ οἱ πρῶτοι σὲ κάθε διαγωνισμό πού ἐγίνετο στὰς Ἀθήνας διεκρίθησαν γρήγορα μετὰ τῶν ὄλων τῶν καθηγητῶν τῆς μουσικῆς πού ὤπρетоῦν στὴ μέση ἐκπαίδευσι. Ὁ ἀκάματος καὶ ἐνθουσιῶδης αὐτὸς δάσκαλος ἔχει στὸ ἐνεργητικόν του τὴν μόρφωσιν πλέον τῶν 150 διπλωματούχων καὶ πτυχιούχων ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τῶν ἀνωτέρων θεωρητικῶν τοῦ ὄρειου Θεσσαλονίκης πού ἐσταδιοδρόμησαν καὶ διεκρίθησαν στὴν Θεσσαλονίκη, στὴν Ἀθήνα καὶ σὲ ἄλλα ἀπὸ τὰ κυριώτερα μουσικὰ μας κέντρα.

Δὲν θὰ ἐσχάσωμ ποτὲ τὴν ἐξῆς συγκινητικὴ λεπτομέρεια πού μᾶς δείχνει πῶς καὶ μέχρι ποῦο σημείου ἀντελαμβάνετο τὴν ἐρώτητα τῆς ἀποστολῆς του. Ὅταν πρωτόηθε στὴ Θεσσαλονίκη ἐνώτατος τότε καὶ ἀρκετὰ ἱκανὸς καὶ ὡς ἐκτελεστῆς τοῦ βιολοντσέλλου εἶχε ἀποφασίσει μετ' ἐπίμονον προτροπῆν τοῦ συναδέλφου του μαέστρου Εὐριπίδῃ Κοτσανίδῃ νὰ λάβῃ μέρος στὴν μικρὴ συμφωνικὴ ὀρχήστρα πού σχηματίσθηκε αὐτὴ πού ἔπαιζε ὑπὸ τὴν διεύθυνσίν του στὸ κυριώτερον κέντρο τῆς πόλεως, τὸν κῆπου

τοῦ Λευκοῦ Πύργου. Ἀπὸ τοὺς 16 μουσικοὺς τοῦ συγκροτήματος, οἱ 12 ἀκολουθοῦσαν τὰ μαθήματα τοῦ Βακαλοπούλου στὸ ὄρειον. Συνέβαινε λοιπὸν κάθε βράδυ κατὰ τὸ ἡμίωρον τοῦ διαλείμματος δάσκαλος καὶ μαθηταὶ ἀντὶ νὰ πγαίνωον γιὰ φαγητὸν καὶ γιὰ ξεκούρασμα νὰ τρέχουν ὄλοι σὲ ἕνα ἀπόμωρον τραπεζάκι πίσω ἀπὸ τὰ δένδρα τοῦ κήπου, νὰ παίρνωον βιαστικὰ ἕναν καφέ καὶ νὰ φέρνωον τὰ θέματά τους τῆς ἄρμονίας νὰ τὰ διορθώσῃ ὁ δάσκαλος καὶ νὰ τοὺς δώσῃ καὶ καμμιὰ ἄλλη σχετικὴ ὁδηγία. Καὶ οὕτω λειτουργοῦσε ἀνεπισήμως στὴ γωνία ἐκεῖνη ἕνα παράρτημα τῆς θεωρητικῆς σχολῆς τοῦ κρατικοῦ ὄρειου πού συντελοῦσε ὥστε νὰ ἐπιταχύνῃ τὴν μόρφωσιν τῶν νέων αὐτῶν πού βιψοῦσαν νὰ μάθουν καὶ βρῆκαν στὸ πρόσωπο τοῦ καθηγητοῦ των ὄχι μόνον τὸν ἀνώτερον τεχνιτῆ ἀλλὰ καὶ τὸν ἀγνόν ἄνθρωπον πού ἦταν ἀληθινὸ πρότυπο οὐταπαρνήσεως καὶ φιλαλληλίας.

Ἡ κηδεία τοῦ τόσο ἀδόκητα ἐκλιπόντος καλλιτέχνου, πού μέσα σὲ ὄλα εἶχε ἐπαμειβῆ δυὸ φορές σὲ πολὺ δύσκολες ὥρες τίς εὐθύνες τῆς διεύθυνσεως τοῦ ὄρειου, ἔγινε ἐξαιρετικὰ σπιβλητικὴ. Τὴν παρηκολούθησαν ἐν συντριβῇ οἱ συνάδελφοι ὄλοι οἱ τιμῶντες τὴν μνήμην του καὶ πληθὸς ἐκκεκτοῦ κόσμου προεξάρχοντων ἐκπροσώπων τῆς Γεν. Διοικήσεως καὶ τῆς Δημοτικῆς ἀρχῆς. Ἄμα τῷ θλιβερῷ ἀγγέλματι αἱ τρεῖς μουσικαὶ τῆς πόλεως, ἡ στρατιωτικὴ, ἡ Δημοτικὴ καὶ ἡ τοῦ Παπαφείου ὄργανοτροφεῖου προσεφέρθησαν νὰ συνοδεύσωον τὴν ἐκφορὰν τοῦ νεκροῦ. Φυσικὴ ἡ ἐκδήλωσις ἐφ' ὅσον καὶ οἱ τρεῖς ἀρχιμουσικοὶ ἦσαν παλαιοὶ μαθηταὶ του. Ἐκηδεύθη δαπάναις τοῦ ὄρειου καὶ ἐτάφη εἰς κεντρικόν χώρον τοῦ Νεκροταφείου πού διέθεσε πρὸς τοῦτο, τιμῆς ἐνεκεν, ὁ Δῆμιος. Ἀφοῦ αἱ δύο μουσικαὶ παρετάχθησαν ἐκατέρωθεν τῶν προπυλαίων ἡ τρίτη ἐξηκολούθησε παιανίζουσα πένθημα πρὸ τοῦ τάφου ὡς τὴν στιγμήν τοῦ ἐνταφιασμοῦ του.

Αὐτὸς ἦτο ὁ ἐκλιπὼν καλλιτέχνης καὶ ὁ ἄνθρωπος μετὴν ἁγίαν ψυχὴν πού θὰ τὸν θυμῶνται αἰώνια ὄχι μόνον ἐκεῖνοι πού εὐτύχουν νὰ συνεργασθοῦν μαζὺ του, ὄχι μόνον ὄσοι ὤπρξαν μαθηταὶ του ἀλλὰ καὶ μιὰ δόλοκρον κοινωνία πού εἶχε τόσο ἐκτίμησιν τὰ ἀληθινὰ ἀνώτερα πνευματικὰ καὶ ψυχικὰ χαρίσματα του.